

Токар Андрій Анатолійович,
викладач кафедри тактико-спеціальної підготовки
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ
Кусайко Ілона Юріївна,
курсант 1 курсу
факультету підготовки фахівців
для органів досудового розслідування
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ

ПРОФІЛАКТИЧНА ДІЯЛЬНІСТЬ ЮВЕНАЛЬНОЇ ПРЕВЕНЦІЇ ЩОДО НЕДОПУЩЕННЯ ВЧИНЕННЯ ПРАВОПОРУШЕНЬ НЕПОВНОЛІТНІМИ

Злочинність неповнолітніх є актуальною темою в будь-які часи. За даними поліції станом на початок 2019 року українські підлітки протягом року скоюють близько 6-7 тисяч кримінальних правопорушень. У 2018 році цифра сягнула 6639 випадків, а 2017-6780, але і ці дані не є достовірними, адже це лише зареєстровані правоохоронцями випадки, а значна кількість людей не звертається до поліції, коли злочин вчинено начебто ще дитиною.

На жаль, і відсоток адміністративних правопорушень, вчинених неповнолітніми сягає своєї межі. За даними соціологічних досліджень основними причинами скоєння проступків є: неусвідомлення наслідків своїх вчинків - 37 %; надмірне вживання алкоголю, наркотиків - 28 %; незнання законів України - 5 %; недостатнє виховання та увага з боку батьків - 15 %; вплив друзів, негативної компанії - 10 %; важке матеріальне становище - 5 % [1].

Одним з органів які вживають заходи для запобігання дитячій злочинності є орган внутрішніх справ та його структурні підрозділи ювенальної превенції. Згідно наказу Голови Національної поліції від 17 липня 2017 року у складі Департаменту превентивної

діяльності було створено Управління ювенальної превенції. Так як ефективним методом для боротьби з дитячою злочинністю вважається профілактична робота, саме цей обов'язок покладено на підрозділи ювенальної превенції Національної поліції України. Проте робота цього підрозділу базується не тільки на бесідах з неповнолітніми, а й на фіксації правопорушень, вчинених ними.

Організацію роботи ЮП НПУ можна розділити на зовнішню та внутрішню. Внутрішня діяльність містить в собі чітке виконання функцій підрозділів ЮП, встановлення структури цих підрозділів, підбір особового складу, розподіл обов'язків, планування роботи та інші організаційні справи. Зовнішня діяльність передбачає собою профілактику адміністративних та кримінальних правопорушень серед молоді. Це процес який включає в себе як загальну, так і індивідуальну профілактику. Американські науковці дійшли висновку, що від звичайних просвітницько-профілактичних заходів у школах можна отримати економічну вигоду. Наприклад, за рахунок одного учня можна заощадити трохи більше 3 доларів США на відвернутому у майбутньому ймовірному злочині: це втрати жертви від злочину та витрати держави на правосуддя та ресоціалізацію злочинця, підготовку фахівців тощо [2]. Починаючи з 2016 року в Україні діє експериментальна модель співпраці навчальних закладів та поліції, що має назву «Шкільний офіцер поліції». Суть проекту в тому, що за закладом середньої освіти на постійну участь закріплюється поліцейський задля створення безпечного середовища та зменшення злочинності в школі. Під час загальнопрофілактичних заходів, які можуть відбуватися у формі бесіди чи лекції думка інспектора ювенальної превенції є доволі авторитетною, особливо, якщо поліцейський наводить позитивні приклади з власного досвіду і з високою ймовірністю його думка чи порада буде взята до уваги.

Після появи у 2015 році підрозділу патрульної поліції до проекту «Школа та поліція» долучилися також патрульні поліцейські, та варто зауважити, що з дітьми, які потрапляють на облік у територіальні підрозділи проводять заходи лише інспектори ювенальної превенції, тому від них залежить майбутнє дитини, яка встала не на той шлях.

Ще одним заходом загальної профілактики в дитячому середовищі є ЗМІ та інтернет-мережа. В місці, де молодь проводить майже весь вільний час доволі ефективним заходом є пропагування здорового способу життя, профілактика наркоманії та вживання психотропних речовин, тощо.

Індивідуальні заходи профілактики застосовується до осіб, які вказані у п. 2 розділу III Інструкції з організації роботи підрозділів ювенальної превенції Національної поліції України[3]. Однак на нашу думку є прогалиною в законодавстві, що по суті заходи індивідуальної профілактики згідно вищезазначеної Інструкції можуть застосовуватися лише до осіб, що перебувають на профілактичному обліку в поліції. Тобто дитина, яка вперше вчинила адміністративне правопорушення і яка не має підстав для постановки на облік фактично немає можливості на проведення з нею виховних чи попереджувальних бесід, хоча вона може цього потребувати.

Також потрібно наголосити, що робота з дитиною, яка потрапляє в поле зору поліції потребує підходу у разі якщо дитина є не тільки порушником, а й жертвою. Повноваження підрозділів ЮП поширюються також на випадки, коли особа, яка вчинила домашнє насильство, або особа, яка зазнала домашнього насильства чи стала свідком (очевидцем) такого насильства, не досягла 18-річного віку. У підрозді діє «Телефон довіри», а у червні 2017 року була запроваджена чергова інновація-система «Поліна». На жаль, в Інструкції нічого не вказано щодо такої актуальної соціальної проблеми як булінг.

Загалом, підрозділ ювенальної превенції займає надзвичайно важливе місце в системі Національної

поліції України. Адже саме профілактична робота проведена з малолітніми та неповнолітніми зможе попередити або запобігти вчиненню ними правопорушень у подальшому.

Література:

1. Профілактика правопорушень серед неповнолітніх в Україні. URL: <https://dnipr.kyivcity.gov.ua/files/2016/3/30/nepovnolitni.pdf>
2. Delinquency Prevention & Intervention: Juvenile Justice Guide Book for Legislators / National Conference of State Legislatures. 12 р. URL: <http://www.ncsl.org/documents/cj/jjguidebookdelinquency.pdf>
3. Про затвердження Інструкції з організації роботи підрозділів ювенальної превенції НПУ URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0686-18>

Токар Андрій Анатолійович,
викладач кафедри тактико-спеціальної підготовки
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ
Трень Тетяна Олександрівна,
курсантка 1 курсу
факультету підготовки фахівців
для органів досудового розслідування
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ

ОСНОВНІ ПРИНЦИПИ ПАРТНЕРСТВА ПОЛІЦІЇ ТА ЗАСОБІВ МАСОВОЇ ІНФОРМАЦІЇ

Прийняття Закону України «Про Національну поліцію» зумовило визначення довіри населення як основного критерію оцінки діяльності поліції. Користуючись досвідом останніх років, можна сказати, що представники засобів масової інформації (ЗМІ), є своєрідними помічниками у встановленні позитивного контакту з населенням. Як правило, ЗМІ асоціюється у